

Bunnlinje

Professor Jon Magnussen spør om belegg for påstanden om «bunnlinjeideologi». Han kan ta en titt på det kvantitative beslutningsgrunnlaget som ble brukt i lovbehandlingen av helseforetaksreformen i Odelstinget i 2001. Det eneste «dokumenterte» kriteriet for reformen var de høye helseutgiftene og relativt sett få pasientbehandlinger. Selv for en økonom er det svært nær definisjonen av «bunnlinje».

Terje L. Berstad
terjelb2@hotmail.com

Terje L. Berstad (f. 1969) er cand.polit. i medievitenskap og analytiker i firmaet Public Mode. Han har tidligere arbeidet i Helsedirektoratets statistikkavdeling.

Ingen oppgitte interessekonflikter.

Publisert som rask respons i nettutgaven 14.1. 2013

Økonomiske fundamentalister

Professor Jon Magnussen synes nok en gang at det er viktig å rykke ut og kritisere dem som kritiserer makthaverne i sykehusene. Han etterspør belegg for påstander om at økonomien er den sterkeste styringsideologien. Om jeg skal bruke Magnussens egen retorikk og sarkasme, vil jeg som svar på det ganske enkelt invitere ham til et besøk i virkeligheten. Her i de sammenslåtte og skadede Oslo-sykehusene kom tidlig spørsmålet fra toppledelsen: «Hvor kan vi hente kjappe

gevinster?» En avdelingssjef omtalte nylig i forbindelse med innføring av en ny behandling i sykehuset at det må presenteres som en «business case». Siden starten av prosessen med Oslo universitetssykehus har jeg selv knapt opplevd å få spørsmål fra ledelsen om kvalitet og humanisme. Spørsmålene om økonomi er utallige.

Drengestuehumoren i sykehuset omtaler historien om da det var uår og hungersnød i Ukraina. Dette ble rapportert opp gjennom leddene i sovjetsystemet. Da rapporten nådde Kreml, var innholdet at det hadde vært et kronår.

Ett av problemene i vårt gigantsykehus er svært forskjellig virkelighetsoppfatning og virkelighetsbeskrivelse mellom på den ene side oss som møter pasientene og på den annen administrasjon, ledelse, politikere, rådyre konsulenter og utenforstående meningsbærere. Vi opplever at den virkelighet som ikke fremkommer i et Excel-ark, ikke betyr noe.

Det var uår i Ukraina! Vårt sykehus er styrt av økonomiske fundamentalister, selv om det ikke kan leses ut av Excel-arkene!

Steinar Solberg
ssolber@online.no

Steinar Solberg (f. 1953) er dr.med. og overlege ved Thoraxkirurgisk avdeling, Hjerte-, lunge- og karklinikken, Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet. Han er tillitsvalgt.

Ingen oppgitte interessekonflikter.

Publisert som rask respons i nettutgaven 14.1. 2013

Redaktøren svarer:

Jeg har fått mange ulike reaksjoner på lederartikkelen *Vi blir tilfreds til slutt* (1). De åtte leserbrevene foran er en smakebit. Jeg synes Harald Sundby treffer spikeren på hodet i sitt innlegg. Slik jeg har fremstilt teorien om kognitiv dissonans, fremstår den som en oppskrift på avmakt. Sånn trenger det jo ikke være! Per Fugelli ga nylig en fin analyse av dette (2).

«Tidens farligste sykdom er avmakt, mener Fugelli. – Folk må forstå at de har kraft til å forme samfunnet. Utviklingen kommer jo ikke av seg selv, den kommer ikke dalende ned fra himmelen som en engel eller stiger opp fra helvete som en djevel. Det er vi, folket, som bestemmer politikken og hvordan samfunnet skal være. Hvis mange nok vil, får vi et raust, menneskelig og helsebringende samfunn» (2). Her ligger et viktig budskap også til oss leger. Hvis mange nok vil, får vi et raust, menneskelig og helsebringende helsevesen.

Erlend Hem
erlend.hem@medisin.uio.no

Erlend Hem (f. 1970) er dr.med. og konstituert sjefredaktør i Tidsskriftet.

Litteratur

1. Hem E. Vi blir tilfreds til slutt. Tidsskr Nor Legeforen 2013; 133: 5.
2. Borgersen V. Nysgjerrig-Per. Aftenposten 22.12.2012: 36–8.

Referanser og utfordringer

Jeg har i Tidsskriftet tidligere påpekt en tendens til å knytte utsagn i lederartikler til referanser som handler om noe helt annet enn utsagnet (1). I Vegard Bruun Wyllers lederartikkel i Tidsskriftet nr. 1/2013 (2) stusset jeg over formuleringen «Enkelte helseøkonomer vedstår seg en politisk rolle, men argumenterer for at denne rollen er nødvendig for at prioriteringsbeslutningene skal bli rettferdige». Kildereferansen er en debattartikkel av Alfred I. Tauber. Tauber er mest kjent som filosof og vitenskapshistoriker, opprinnelig er han ifølge Wikipedia utdannet biokjemiker og hematolog. Helseøkonom er han definitivt ikke! Jeg har lest artikkelen hans og finner heller ikke der noen videre referanser til andre helseøkonomer med de holdninger Wyllers refererer.

Wyllers kildereferanse er dermed meningsløs. Den tjener imidlertid sin hensikt – å gi legitimitet til det som egentlig er en ubegrunnet personlig meningsytring. Slik «kildebruk» kler en lederartikkel der forfatteren ellers stiller høye krav til andre profesjoners grunnverdier særdeles dårlig.

Jon Magnussen
jon.magnussen@ntnu.no

Jon Magnussen (f. 1959) er professor i helseøkonomi og leder ved Institutt for samfunnsmedisin, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. Ingen oppgitte interessekonflikter

Litteratur

1. Magnussen J. Helseøkonomi og anekdotiske referanser. Tidsskr Nor Legeforen 2010; 130: 1595.
2. Wyllers VB. Helseøkonomiens grunnutfordringer. Tidsskr Nor Legeforen 2013; 133: 8.

Publisert som rask respons i nettutgaven 11.1. 2013